

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Tredje årg.

N° 32.

Prenumerationspris.

1 månad Mk. 3:—
helt år " 36:—
I Sverige:
1 månad Kr. 0:50
helt år " 6:—
I Finland:
1 månad Fmk. 1:—
helt år " 12:—

Utgives av Svenska Folkförbundet
i Reval alla onsdagar.

Ansvarig redaktör: N. Blees.

Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval

Annonspris.

50 penni pr mm.
I Sverige:
10 öre pr. mm.
I Finland:
20 penni pr mm.
För annons, som införes
10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.

27 okt. 1920

Till vara svenska väljare.

Det är icke mera långt till den 27, 28 och 29 november, då valen till den blivande riksförsamlingen skola försiggå. Vi hoppas, att våra svenskar redan veta, att de alla utan undantag måste rösta för "Svenska Folkförbundets" kandidatlista N° 6, på vilken våra kända kandidater H. Pöhl, Joel Nyman och Johan Klanmann stå. Det kristliga folkpartiet har samma lista och samma nummer. Det beror därpå att Sv. Folkförbundet ingått valförbund med det kristliga partiet, som i en stor del frågor har samma åsikter som vi svenskar, men annars äro vi svenskar icke det minsta bundna av nämnda parti. Då förstår du också mycket väl, att det icke går för en svensk att hålla sig till något annat parti. För vem skulle vi annars rösta, om icke för våra egna män, som känna våra behov och i allt äro villiga att göra vad vi begära. Tro aldrig de främmande rösterna, som lova guld och gröna skogar och på så sätt söka ställa sig in hos svenskarna för att få dem över på sin sida. Du vill ju ha en egen liten gård, som du själv är ägare till, du vill bibehålla ditt svenska språk och religionsundervisningen i våra skolor. Huru kan man då tänka sig något så oförståndigt som att rösta för parti, som alltid arbetat emot allt sådant. Nej, vi svenskar veta vad vi vilja. Vi komma att utarbete ett fast program, som vi fordra att våra förtroendemän skola genomföra. De äro också villiga att göra allt, vad vi än fordra. Det ha vi redan sett. Huru skulle vi därför kunna tänka något så oförståndigt att vända oss till främmande, då vi ha egna beprövade män, som vi under andra tider alltid vända oss till, då vi ha något på hjärtat. Det skulle ingen förståndig svensk åtminstone kunna göra. Nu veta därför alla, att man får avgiva sin röst endast för listan N° 6.

Glöm det ej!

Öppetbrev

till
Farbror Svenske.
Högtärde farbror!

Det var ett av Edra bidrag till Kustbon, som först intresserade mig för den lilla svenska tidningen..

— Det var en dag i mars månad, förlidet år, då jag nyss kommit från fronten och låg intagen på ett sjukhus här i Reval. Jag hade inget att sysselsätta mig med, och tiden föreföll långsam.

Då fick jag av en händelse tag i ett nummer av Kustbon. Det första mina blickar fästade sig vid var en bit av Edra om svenska språket, vilket Ni uppmanade alla svenskar skydda, älska och vårda. Det var dessa Edra ord, som uppbyggade mig till enliten dikt, "Vårt svenska språk", mitt första bidrag i Kustbon.

Sedan dess har jag alltid först tagit del av Edra bitar i tidningen. Ni hade alltid något att säga, och Ni sade det på Edert eget präktiga sätt. Ni kämpade alltid för det sanna, goda och rätta. Men framför allt tyckte jag om Edra bitar, därför att det i dem alltid gick en varm underton av djup, sann kärlek till det land, som sett mig födas och fostras.

Nu är det länge sedan vi sist sågo något från Edra panna i Kustbons spalter. Hoppas Ni icke förgäter "utkiksposten" därute på de svenska öarna!

Önskar att Ni länge må leva och verka som en ärlig förkämpe för svensktens idéer bland svenskarna i Estland och som en trogen medarbetare i den lilla svenska tidningen Kustbon.

Reval i okt. 1920.

Med högaktning

Eder förbundne.

Erik P—n.

Svenska Estland.

S. O. V. öppnar svensk skola i Wichterpal.

På sammanträdet i Reval måndagen den 25 okt. beslöt S. O. V.:s centralstyrelse öppna en svensk privatfolkskola i Wichterpal. Som bekant var det redan förra läsåret svensk undervisning vid Wichterpals blandspråkiga folkskola, men behovet av en egen svensk skola såsom i Korkis har allt mer och mer gjort sig gällande. Enligt lagen är staten pliktig att öppna, och underhålla en skola, om barnantalet i skolåldern utgör 20. De officiella undersökningarna, som sköttes av estniska ämbetsmän i Wichterpal, gävo till resultat endast 18 svenska skolpliktiga barn i orten. Följaktligen kunde skolan icke öppnas på statens bekostnad.

Svenskarna protesterade visserligen och visade att antalet svenska barn var 22, så att saken ännu en gång undersökes, men det hela kommer att dröja för långt ut på tiden, och det är redan hög tid för vichterpalssvenskarna att få en egen skola, varför det sannerligen icke går att i längden söla med den saken, ty här gäller det "nu eller aldrig". Med anledning därav fattade S. O. V., trots det beklagliga med kassan, beslutet att till att börja med öppna skolan på föreningens bekostnad.

Odinsholm.

Som bekant hålla Odinsholmsborna på med att bygga sig nytt skolhus — de ha näml. länge saknat skola — och de hade också i början fått löfte på att för ändamålet använda de bräder, som de själva för ett par år sedan bergat ur sjön, men nu då skolhuset efter någon vecka skulle bli färdigt, kommer en regeringsmakt och beslagtagar bräderna. Om de icke få behålla den lilla rest, som tills vidare kvarlämnats av bräderna, blir det omöjligt att få huset färdigt nu under dessa dyrtider, då det t. o. m. för pengar är svårt att få sådant material, och Odinsholm saknar skog.

Glöm ej din mor!

Till de unga.

Originaldikt av Erik P—n.

Vem älskar som en moder
med kärlek rik och stor.

Vem ömmar väl i världen
för barnen som en mor.

Vem täljer väl de alla
och trötta steg hon gått;
hur hon vid barnens läger
sin sömn försaka fått.

Hon var som ömt dig stödde
och ledde dina steg,
de allra första fjäten
du tog på livets väg.

Hon slöt dig ömt i famnen
och torkade din tår
och stillade din smärta,
då livet gett dig sår.

Men ären gå . . . du växer,
en dag du bliver stor;
då går du ut i världen
från hem och far och mor.

Du går så långt och vida,
du kanske glömmor mor —
bland villorna på färden
i världen vid och stor.

Lokala meddelanden.

Den nya ministären.

I sista numret meddelade vi, att underhandlingarna om den nya regeringens bildande fortskridit så långt, att ministärens sammansättning i huvudsak blivit klar. Det var arbetarpartiet, som bildade regeringen, som enligt det första förslaget skulle bestå av endast sex medlemmar. Under tiden har det blivit ett par ändringar i sammansättningen och antalet förövrigt utökats med två nya. Den 26 oktober hade konstituanten sammanträde för val av regeringsmedlemmar. Folkpartiet och hela högern röstade icke för den nya regeringen, som är sammansatt uteslutande ur arbetarpartiet, men socialdemokraterna och arbetarpartiet självt understödde den, och blev sammansättning följande:

Premiär- och krigsminister prof. Piip, utrikes- och justitieminister Strandmann, social- och inrikesminister Olesk, handels-, industri- och vägminister Kukk, jordbruksminister Pool, bildningsminister Anusson, finansminister Baars och livsmedelsminister Johanson.

Efter valet framträdde den nye premiären med en kort deklaration, däri sades att det icke var möjligt att under den korta tiden tills nyvalen genomföra några grundliga reformer. Regeringen kommer endast att sköta löpande ärenden samt göra allt för att föra landet fram till riksförsta valen. Vidare lovas fortsätta samma utländska politik som hittills i kampen för vår självständighet, så småningom avskaffa belägringstillståndet, genomföra de av konstituanten antagna lagarna angående reformerna på jordbrukets och folkbildningens område m. m.

Sverige och Finland.

Den allsvenska rörelsen.

Riksföreningen lämnar understöd åt svenska skolor världen runt.

”Riksföreningen för svenskhetens bevarande” har som bekant sin centralstyrelse i

Göteborg samt 45 lokalavdelningar i Sverige, 3 i Finland och 1 i Förenta staterna, varjämte 11 utlandssvenska föreningar i skilda delar av världen äro med hela sitt medlemsantal anslutna till centralföreningen, bl. a. även ”Svenska Odlingans Vänner.”

Tisdagen den 12 d:s hade styrelsen sammanträde, varvid bl. a. höstens utdelning av anslag till svenska skolor utanför Sverige ägde rum. Listan på utdelade anslag är onekligen intressant och ter sig sålunda:

I England: Svenska skolan i London för premier och ferieresor till Sverige 500.—.

I Tyskland: Svenska skolan i Berlin 1.000 Rmk. Svenska skolan i Hamburg 1.000 Rmk. Svenska skolan i Lybeck 1.000 Rmk. Svenska skolan i Kiel 1,200 Rmk.

I Estland: Svenska folkhögskolan på Nuckö 150,000 Estmk. Utresepengar åt folkhögskolans lärare 750 kr. Material till hushållsskolan å Nuckö 500 kr. Läroböcker åt svenska folk- och småskolor i Estland 5,000 kr. Stipendier åt två estlandssvenskor för utbildning vid småskollärarinneseminarium i Sverige 1,000 kr.

I Finland: Svenska folkskolan i Östermyra 700 mk. Svenska folkskolan i Kasaböle 700 mk. Svensk folksk. i Hyvinge 700 mk. Svensk folkskola i Kronoby, Sorjus 700 mk. Svensk folkskola i Merikart, Lillkyro, 700 mk. Svenska småskolan i Kattilakoski, Evijärvi 700 mk. Svenska småskolan i Lönhammar. Karis-Lojo 500 mk. Svenska småskolan i Virböle, Strömfors 500 mk. Svenska småskolan i Käta, Finby 500 mk. Svenska småskolan i Löholm, Nagu 500 mk. Svenska småskolan i Ävensor, Korpo 500 mk.

I Argentina: Skoliböcker åt sv. kolonien i Bonpland 250 kr.

Bland andra anslag av intresse få vi här omnämna, att vår lilla tidning varit lycklig nog att få ett understöd av 50.000 est. mark. — Tidningen kan ej annat än säga sitt hjärtinnreliga tack för den välbehöfliga hjälpen.

Brantings regering

har enligt vad det förljudes trätt tillbaka.

Dorpatfredens ratificering.

Så snart utrikesminister Holsti återvänt från Riga kommer fredsfrågan upp i rege-

ringen, och man antager att ärendet redan före utgången av denna vecka skall hinna överlämnas till riksdagen. I initierade kresar anses att nödig majoritet för ratificeringen kommer att vinnas i riksdagen, skriver Sv. Tidningen.

Utlandet.

Det har, som läsarne veta, bl. a. även rätt oenigheter mellan Polen och Litauen. Polen vill näml. behålla Vilna fast ententen påyrkar att staden skall tillfalla Litauen. England och Frankrike har även sänt en not till Polen däri man fordrar detsamma, men polackerna äro enträgna i sina beslut. Nu tycks det gå så långt, att Polen-Litauens tvistefråga skall upptagas till behandling av nationernas förbund. — Kriget Wrangel — Sovjetryssland fortfar som förut. Bolsjevikerna tyckas någon gång även ha någon framgång, men i det stora hela har ändå lyckan alltid varit på Wrangels sida. — Oroigheterna i England fortfara. Det har sett hotande ut och höll på att bli järnvägstrejk och allmän strejk, som nu dock något lagt sig och uppskjutits, sedan ministerpresidenten underhandlat med arbetsledarne. — Greklands konung Alexander är död.

Meddelande

från svenska pastorskansliet i Reval.

- 31/10 Svensk högmessa i St. Mikaelsskyrkan kl. 1/2 11 f. m.
6/11 Gustav-Adolfsfest i St. Mikaelsskyrkan kl. 6 e. m.
7/11 Svensk högmessa i St. Mikaelsskyrkan kl. 1/2 11 f. m.
14/11 Finsk högmessa med nattvardsgång i St. Mikaelsskyrkan kl. 1/2 11 f. m. Skriftermål kl. 10 f. m.
21/11 Svensk högmessa med nattvardsgång i Lilla Rågö kapell kl. 10 f. m.
28/11 Svensk högmessa med nattvardsgång i St. Mikaelsskyrkan kl. 1/2 11 f. m. Skriftermål kl. 10 f. m.
Söndagsskola i Reval alla söndagar 1/2 12 f. m.

SVENSK-FINSKA ST. MIKAELS

Församlingens röstberättigade medlemmar sammankallas till

Allmän Stämman

SÖNDAGEN, DEN 7. NOVEMBER 1920, KL. 12.
RIDDAREGATAN, 3.

Dagordning: 1) val av 5 kyrkorådsmedlemmar och kandidater.
2) kassaredovisning för år 1919.
3) budget för år 1920.

Utdrag ur kyrkolagen:

Å kyrkorådets vägnar

H Pöhl
Ordförande.

D. Pettersson
Sekreterare.

Nuckö folkhög-, hushalls- och lantmannaskola.

Birkas, börjar sitt första läsår omkring 1 Nov. och kursen pågår t. o. m. slutet av april. Unga män och kvinnor, som fyllt 16 år, kunna anmäla sig som elever till undertecknad. Kursavgiften erlägges in natura (matvaror, ved m. m.), medellösa elever torde kunna erhålla nedsatt avgift eller möjligen fri undervisning. Varje elev medtager sängkläder, handduk och tvål, två tallrikar samt sked. Även äldre ungdomar äro välkomna!

Kaleb Andersson
Rektor.

Alla medlemmar av Svenska St. Mikaelsskyrkan i Reval, som ännu icke erlagt sina avgifter för 1920 (minst 10 mark), uppmanas att inbetala dem till kyrkorådets kassör, Sjöpromenaden 17, Livsmedelsaffären 8—1 och 2—5.

På Nargö uppbäras avgifterna genom kyrkorådsmedlemmen Ernst Ambrosen.

H. Blees,
kassör.